

LABKLAJĪBAS VEICINĀŠANAS PASĀKUMI SABIEDRISKĀ TRANSPORTA VADĪTĀJU DARBĀ UN TO IETEKME UZ UZŅĒMUMA ILGTSPĒJU

****LABKLAJĪBAS VEICINĀŠANAS PASĀKUMI SABIEDRISKĀ TRANSPORTA VADĪTĀJU DARBĀ UN TO IETEKME UZ UZŅĒMUMA ILGTSPĒJU**

MEASURES TO PROMOTE WELFARE IN THE WORK OF PUBLIC TRANSPORT DRIVERS AND THEIR IMPACT ON THE SUSTAINABILITY OF THE COMPANY**

Anatolijs Roganovs, Henrijs Kaļķis
Latvijas Universitāte

E-pasta adrese: anatolijs.roganovs@lu.lv; henrijs.kalkis@lu.lv

Ievads. Sabiedriskā sauszemes autotransporta vadītāji vadot transportlīdzekli pamatā pakļauti ergonomiskiem un fiziskiem risku faktoriem (lokālais muskuļu sasprindzinājums ilgstoši atrodoties piespiedu darba pozā, biežas monotonas kustības spiežot pedales un spaidot pogas uz vadības paneļa, transportlīdzekļa stūrēšana, kā arī vadītāja kabīnes ergonomika), fizikāliem risku faktoriem (vadītāja kabīnes apgaismojums, vadītāja kabīnes mikroklimats, braucamas daļas apgaismojums), kā arī psihoemocionāliem risku faktoriem (maiņu darbs, garas darba stundas kustības saraksta ievērošana, piedalīšanās intensīvā ceļu satiksmē, kā arī komunikācija ar agresīviem pasažieriem un citiem satiksme dalībniekiem). No ilgstošās sēdēšanas sabiedriskā sauszemes autotransporta vadītājiem var rasties muguras sāpes, un dēļ augstas koncentrācijas līmeņa var rasties acu nogurums. Šie apstākļi rada stresu vadītājiem, pasliktinot viņu labklājību. Sabiedriskā sauszemes autotransporta vadītājiem bieži ir jāstrādā garas un neregulāras stundas, ieskaitot vakarus un brīvdienas, viņi piedalās intensīvā ceļu satiksmē, dažādiem laika apstākļiem un dažreiz ar agresīvu pasažieru un citu satiksmes dalībnieku uzvedību.

Pētījuma mērķis bija izstrādāt labklājības veicināšanas pasākumus sabiedriskā sauszemes autotransporta vadītājiem.

Metodes. Monogrāfiska metode, kura ietvēra ārvalstu zinātniskās literatūras un pētījumu analīzi.

Rezultāti. Pētījumā pierādīts, ka sabiedriskā sauszemes autotransporta vadītāji pakļauti psihoemocionālo, fizikālo, kā arī ergonomisko un fizisko risku faktoru mijiedarbībai, kura rada viņiem stress, kas ar laiku pārtop par nogurumu, sliktākajā gadījumā par hronisku nogurumu. Tas pasliktina viņu labklājību darbā, jo ilgstošs stress un nogurums, kas pārtop par hronisku nogurumu, var negatīvi ietekmēt darbinieku fizisko un mentālo veselību, samazināt darba produktivitāti un palielināt ceļu satiksmes negadījumu risku. Tas var arī veicināt saslimstību ar hroniskām slimībām, samazināt dzīves kvalitāti un darbības spējas.

Secinājumi. Sabiedriskā sauszemes autotransporta vadītāju labklājības uzlabošanai nepieciešams izstrādāt stratēģijas labklājības uzlabošanai, apkopojot tos nodarbināto labklājības uzlabošanas politikā. Būtiskie pasākumi, kurus nepieciešams ietvert šajā politikā - ergonomiskie uzlabojumi, elastīgā darba grafika ieviešana, nodarbināto izglītošana par veselības un drošības jautājumiem (t.sk. pareizo ķermeņa mehāniku, stresa vadību, miega higiēna u.c.), moderno tehnoloģiju integrācija darba apstākļu uzlabošanai u.tml. Stratēģiska labklājības veicināšana uzlabo darbinieku veselību un produktivitāti, veicinot uzņēmuma ilgtspējību un reputāciju, kas sekmē ilgtermiņa panākumus un darbinieku labklājību.

Atslēgvārdi: sabiedriskā transporta vadītāji, labklājības veicināšanas pasākumi, uzņēmuma ilgtspēja.

Primary author: ROGANOVS, Anatolijs (University of Latvia)

Co-author: Prof. KALKIS, Henrijs (University of Latvia)

Presenter: ROGANOVS, Anatolijs (University of Latvia)

Session Classification: HFE, IE

Track Classification: Programma: Programma